

สรุปสาระสำคัญ
พระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ. ๒๕๕๘

ฉัญสุดา กาศเรือนแก้ว^๑

๑. สาระสำคัญ

พระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีหลักการเพื่อควบคุมการทวงถามหนี้ให้เป็นการเหมาะสม ไม่ให้มีการล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคลอย่างรุนแรง หรือคุกคามโดยขู่เช็ญหรือใช้กำลังประทุษร้าย หรือทำให้เสียชื่อเสียง รวมถึงการให้ข้อมูลเท็จและสร้างความเดือดร้อนรำคาญแก่บุคคลอื่น

คำว่า “ผู้ทวงถามหนี้” หมายถึง เจ้าหนี้ซึ่งเป็นผู้ให้สินเชื่อ ผู้ประกอบธุรกิจตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค ผู้จัดให้มีการเล่นการพนันเป็นปกติธุระ และเจ้าหนี้อื่นซึ่งมีสิทธิรับชำระหนี้อันเกิดจากการกระทำที่เป็นทางการค้าปกติหรือเป็นปกติธุระของเจ้าหนี้ ไม่ว่าหนี้ดังกล่าวจะชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ก็ตาม รวมถึง ผู้รับมอบอำนาจจากเจ้าหนี้ ผู้รับมอบอำนาจช่วงในการทวงถามหนี้ ผู้ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ และผู้รับมอบอำนาจจากผู้ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ด้วย

“สินเชื่อ” หมายถึง สินเชื่อที่ให้แก่บุคคลธรรมดาโดยการให้กู้ยืมเงิน การให้บริการบัตรเครดิต การให้เช่าซื้อ การให้เช่าแบบลีสซิ่ง และสินเชื่อในรูปแบบอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน

“ลูกหนี้” หมายถึง ลูกหนี้ซึ่งบุคคลธรรมดา รวมถึงผู้ค้าประกันซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาด้วย

“ธุรกิจทวงถามหนี้” หมายถึง การรับจ้างทวงถามหนี้ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมเป็นปกติธุระ แต่ไม่รวมถึงการทวงถามหนี้ของนายความซึ่งกระทำแทนลูกความของตน

โดยบุคคลใดจะประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ได้ต้องจดทะเบียนการประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ต่อนายทะเบียน แต่หากผู้ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้เป็นทนายหรือสำนักงานทนายความ คณะกรรมการสภาทนายความจะทำหน้าที่เป็นนายทะเบียน ในกรณีที่นายทะเบียนมีคำสั่งไม่รับจดทะเบียนการประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ ให้ผู้ที่ยื่นขอจดทะเบียนมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งไม่รับจดทะเบียนต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยต้องวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับอุทธรณ์ และคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้เป็นที่สุด

พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดวางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติในการทวงถามหนี้ และข้อห้ามมิให้กระทำการทวงถามหนี้ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑. วิธีการปฏิบัติในการทวงถามหนี้

๑) ผู้ทวงถามหนี้จะต้องติดต่อลูกหนี้ตามสถานที่ที่ลูกหนี้หรือบุคคลซึ่งลูกหนี้ได้ระบุไว้เพื่อการทวงถามหนี้ได้แจ้งให้เป็นสถานที่ติดต่อ ถ้าไม่ได้แจ้งไว้ล่วงหน้าหรือสถานที่ที่ได้แจ้งไว้ไม่สามารถติดต่อได้ โดยผู้ทวงถามหนี้ได้พยายามติดต่อตามสมควรแล้ว ให้ติดต่อตามภูมิลำเนา ถิ่นที่อยู่ หรือสถานที่ทำงานของบุคคลดังกล่าวได้

๒) การติดต่อโดยบุคคล โทรศัพท์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น ในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ให้ติดต่อได้ตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา - ๒๐.๐๐ นาฬิกา และในวันหยุดราชการ ให้ติดต่อได้ตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา - ๑๘.๐๐ นาฬิกา หากไม่สามารถติดต่อตามเวลาดังกล่าวได้หรือช่วงเวลาดังกล่าวไม่เหมาะสม ให้ติดต่อได้ในช่วงเวลาอื่นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

/๓) จำนวน...

^๑ นิติกรปฏิบัติการ กลุ่มกฎหมายและระเบียบ ๒ ส่วนงานนิติการ สำนักการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง

๓) จำนวนครั้งที่ติดต่อ ให้ติดต่อตามจำนวนครั้งที่เหมาะสม

๔) ผู้รับมอบอำนาจจากเจ้าหน้าที่ ผู้รับมอบอำนาจช่วง ผู้ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ หรือผู้รับมอบอำนาจจากผู้ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ ต้องแจ้งให้ทราบถึงชื่อ หรือชื่อหน่วยงานของตนและของเจ้าหน้าที่ และจำนวนหนี้ และถ้าเป็นการทวงถามหนี้ต่อหน้า ต้องแสดงหลักฐานการมอบอำนาจให้ทวงถามหนี้ด้วย

๒. ข้อห้ามมิให้กระทำในการทวงถามหนี้

๑) ห้ามผู้ทวงถามหนี้ข่มขู่ ใช้ความรุนแรง หรือทำให้เกิดความเสียหายแก่ร่างกาย ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของลูกหนี้หรือผู้อื่น

๒) ห้ามผู้ทวงถามหนี้ใช้วาจาหรือภาษาที่เป็นการดูหมิ่นลูกหนี้หรือผู้อื่น

๓) ห้ามผู้ทวงถามหนี้แจ้งหรือเปิดเผยเกี่ยวกับความเป็นหนี้ของลูกหนี้ให้แก่ผู้อื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการทวงถามหนี้

๔) ห้ามผู้ทวงถามหนี้ติดต่อลูกหนี้โดยไปรษณียบัตร เอกสารปิดผนึก โทรสาร หรือสิ่งอื่นใดที่สื่อให้ทราบว่าเป็นการทวงถามหนี้อย่างชัดเจน เว้นแต่กรณีการบอกกล่าวบังคับจำนวนด้วยวิธีการประกาศหนังสือพิมพ์ซึ่งเจ้าหน้าที่ไม่สามารถติดต่อลูกหนี้โดยวิธีการอื่น

๕) ห้ามผู้ทวงถามหนี้ใช้ข้อความ เครื่องหมาย สัญลักษณ์ หรือชื่อทางธุรกิจของผู้ทวงถามหนี้ บนซองจดหมายในการติดต่อลูกหนี้ที่ทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นการติดต่อเพื่อการทวงถามหนี้ เว้นแต่ชื่อทางธุรกิจของผู้ทวงถามหนี้ไม่ได้สื่อให้ทราบได้ว่าเป็นผู้ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้

๖) ห้ามทวงถามหนี้ที่ไม่เหมาะสมในลักษณะอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

๗) ห้ามผู้ทวงถามหนี้แสดงหรือใช้ข้อความ เครื่องหมาย สัญลักษณ์ หรือรูปแบบที่ทำให้เข้าใจว่าเป็นการกระทำของศาล เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐ

๘) ห้ามผู้ทวงถามหนี้แสดงหรือมีข้อความที่ทำให้เชื่อว่าการทวงถามหนี้เป็นการกระทำโดยทนายความ สำนักงานทนายความ หรือสำนักงานกฎหมาย

๙) ห้ามผู้ทวงถามหนี้แสดงหรือใช้ข้อความที่ทำให้เชื่อว่าจะถูกดำเนินคดี หรือจะถูกยึดหรืออายัดทรัพย์สินหรือเงินเดือน

๑๐) ห้ามผู้ทวงถามหนี้ติดต่อหรือแสดงตนให้เชื่อว่าเป็นการดำเนินการให้แก่บริษัทข้อมูลเครดิตหรือรับจ้างบริษัทข้อมูลเครดิต

๑๑) ห้ามผู้ทวงถามหนี้กระทำการทวงถามหนี้ในลักษณะที่ไม่เป็นธรรมโดยเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายใดๆ เกินกว่าอัตราที่คณะกรรมการประกาศกำหนด หรือเสนอหรือจูงใจให้ลูกหนี้ออกเช็คทั้งที่รู้ว่าลูกหนี้อยู่ในฐานะที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้

๑๒) ห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ หรือทวงถามหนี้หรือสนับสนุนการทวงถามหนี้ซึ่งมีใช้ของตน เว้นแต่ในกรณีที่หนี้ของสามี ภริยา บุพการี หรือผู้สืบสันดานของตน หรือในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นมีอำนาจกระทำได้ตามกฎหมาย

หากลูกหนี้หรือบุคคลอื่นได้รับการปฏิบัติจากผู้ทวงถามหนี้ที่เป็นการขัดต่อพระราชบัญญัตินี้ ให้ลูกหนี้หรือบุคคลอื่นนั้น มีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้ประจำจังหวัด หรือคณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้ประจำกรุงเทพมหานครเพื่อวินิจฉัยสั่งการได้

นอกจากนี้พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้มีการกำหนดโทษทางปกครอง ในกรณีที่ปรากฏต่อคณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้ประจำจังหวัด หรือคณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้ประจำกรุงเทพมหานคร ว่าผู้ทวงถามหนี้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘ วรรคสอง (๑) หรือ (๔) มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๑ (๖) หรือมาตรา ๑๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้ระงับ

การกระทำที่ฝ่าฝืนหรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือเหมาะสมภายในระยะเวลาที่กำหนด หากผู้ทวงถามหนี้ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการพิจารณามีคำสั่งลงโทษปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งแสนบาท โดยผู้ทวงถามหนี้มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งให้ชำระค่าปรับทางปกครองต่อคณะกรรมการได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง และคณะกรรมการต้องวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันได้รับอุทธรณ์ โดยถือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

และนอกจากโทษทางปกครองแล้ว พระราชบัญญัติฉบับนี้ยังได้กำหนดโทษทางอาญาในกรณีที่มีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๘ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๔ มาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๓๒ โดยมีโทษจำคุกตั้งแต่ไม่เกินสามเดือนไปจนถึงห้าปี หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาทไปจนถึงห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แล้วแต่กรณี โดยความผิดตามมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๘ มาตรา ๑๑ (๒) (๓) (๔) (๕) มาตรา ๑๒ (๒) (๓) (๔) มาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๓๒ คณะกรรมการเปรียบเทียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งมีอำนาจเปรียบเทียบได้ และเมื่อคณะกรรมการเปรียบเทียบได้ทำการเปรียบเทียบและผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามค่าเปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนดแล้ว ให้ถือว่าคดีนั้นเป็นอันเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๒. ผู้รักษาการและวันบังคับใช้

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติ นี้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจและหน้าที่ของตน โดยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๑๖ ก หน้า ๑ เมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๘ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๘ โดยมีพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีเป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

๓. นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่

คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑๐๘๑/๒๕๕๘ เรื่อง แต่งตั้งนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ. ๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ได้แต่งตั้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นนายทะเบียนในเขตจังหวัด และผู้บัญชาการตำรวจนครบาล เป็นนายทะเบียนในเขตกรุงเทพมหานคร

คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑๐๘๒/๒๕๕๘ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ. ๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ได้แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่จาก ๓ หน่วยงาน คือ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการคลัง และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ. ๒๕๕๘ และระเบียบที่เกี่ยวข้องภายในเขตหน้าที่ที่รับผิดชอบ

๔. ขั้นตอนการยื่นขอใบอนุญาตประกอบธุรกิจทวงถามหนี้

กฎกระทรวงการจดทะเบียนการประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ พ.ศ. ๒๕๕๘ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๘ กำหนดขั้นตอนและวิธีการดำเนินการยื่นคำขอจดทะเบียนการประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ไว้ ๒ ดังนี้

๑. ยื่นคำขอจดทะเบียนการประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ตามแบบ ทน. ๑ ต่อนายทะเบียน พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐาน ดังต่อไปนี้

/๑) กรณี...

^๒ กรมการปกครองกำลังดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๑ เพื่อให้สามารถใช้เลขประจำตัวประชาชนจากบัตรประจำตัวประชาชนของผู้มาขอรับบริการในการเข้าถึงเอกสารหรือหลักฐานต่างๆ ที่ทางราชการออกให้เพื่อประกอบการรับคำขอจดทะเบียนการประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ โดยในเบื้องต้นจะยกเลิกการใช้เลขนำบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านเป็นมาตรฐานแรก

(๑) กรณีที่เป็นบุคคลธรรมดา

(ก) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หรือสำเนาหนังสือเดินทางหรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว

(ข) สำเนาทะเบียนบ้าน หรือสำเนาใบสำคัญถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรหรือหลักฐานการได้รับ

อนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

(ค) สำเนาใบอนุญาตประกอบธุรกิจหรือสำเนาหนังสือรับรองการประกอบธุรกิจตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ในกรณีที่เป็นคนต่างด้าว

(ง) แผนที่สังเขปแสดงบริเวณที่ตั้งของสถานประกอบธุรกิจทางตามหนังสือ

(จ) หลักฐานแสดงความเป็นเจ้าของสถานประกอบธุรกิจทางตามหนังสือหรือหนังสือแสดงความยินยอมให้ใช้เป็นสถานประกอบธุรกิจทางตามหนังสือในกรณีที่สถานทีนั้นเป็นของผู้อื่น

(ฉ) รูปถ่ายครึ่งตัว หน้าตรง ไม่สวมหมวก ขนาด ๔ x ๖ เซนติเมตร ของผู้จดทะเบียนการประกอบธุรกิจทางตามหนังสือซึ่งถ่ายมาแล้วไม่เกินหกเดือน จำนวนหนึ่งรูป

(๒) กรณีที่เป็นนิติบุคคล

(ก) สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล ซึ่งแสดงรายการเกี่ยวกับชื่อ วัตถุประสงค์ที่ตั้งสำนักงาน และผู้มีอำนาจลงนามผูกพันนิติบุคคล โดยทำขึ้นไว้ไม่เกินสามเดือน

(ข) สำเนาใบอนุญาตประกอบธุรกิจหรือสำเนาหนังสือรับรองการประกอบธุรกิจตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ในกรณีที่นิติบุคคลที่ไม่ได้จดทะเบียนในประเทศไทย

(ค) หนังสือแต่งตั้งผู้แทนนิติบุคคลซึ่งต้องเป็นกรรมการหรือบุคคลซึ่งมีอำนาจลงนามผูกพันนิติบุคคล

(ง) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หรือสำเนาหนังสือเดินทางหรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวของผู้แทนนิติบุคคล

(จ) สำเนาทะเบียนบ้าน หรือสำเนาใบสำคัญถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรหรือหลักฐานการได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองของผู้แทนนิติบุคคล

(ฉ) แผนที่สังเขปแสดงบริเวณที่ตั้งของสถานประกอบธุรกิจทางตามหนังสือ

(ช) หลักฐานแสดงความเป็นเจ้าของสถานประกอบธุรกิจทางตามหนังสือหรือหนังสือแสดงความยินยอมให้ใช้เป็นสถานประกอบธุรกิจทางตามหนังสือในกรณีที่สถานทีนั้นเป็นของผู้อื่น

(ซ) รูปถ่ายครึ่งตัว หน้าตรง ไม่สวมหมวก ขนาด ๔ x ๖ เซนติเมตร ของผู้แทนนิติบุคคลที่ขอจดทะเบียนการประกอบธุรกิจทางตามหนังสือซึ่งถ่ายมาแล้วไม่เกินหกเดือน จำนวนหนึ่งรูป

(๓) กรณีทนายความหรือสำนักงานทนายความใดจะประกอบธุรกิจทางตามหนังสือ ให้ยื่นคำขอจดทะเบียนการประกอบธุรกิจทางตามหนังสือตามแบบที่คณะกรรมการสภาพทนายความกำหนด พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐาน ดังต่อไปนี้

(ก) สำเนาบัตรประจำตัวสมาชิกสภาพทนายความ หรือสำเนาใบอนุญาตให้เป็นทนายความ

(ข) สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนสำนักงานทนายความที่จดทะเบียนกับสภาพทนายความ หรือสำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล ซึ่งแสดงรายการเกี่ยวกับชื่อ วัตถุประสงค์ที่ตั้งสำนักงาน และผู้มีอำนาจลงนามผูกพันนิติบุคคล โดยทำขึ้นไว้ไม่เกินสามเดือนในกรณีที่สำนักงานทนายความ

(ค) แผนที่สังเขปแสดงบริเวณที่ตั้งของสถานประกอบธุรกิจทางตามหนังสือ

(ง) หลักฐานแสดงความเป็นเจ้าของสถานประกอบธุรกิจทางตามหนังสือหรือหนังสือแสดงความยินยอมให้ใช้เป็นสถานประกอบธุรกิจทางตามหนังสือในกรณีที่สถานทีนั้นเป็นของผู้อื่น

(จ) รูปถ่ายครึ่งตัว หน้าตรง ไม่สวมหมวก สวมครุยเนติบัณฑิตยสภา ขนาด ๔ x ๖ เซนติเมตร ของผู้จดทะเบียนการประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ซึ่งถ่ายมาแล้วไม่เกินหกเดือน จำนวนหนึ่งรูป

(ฉ) เอกสารหรือหลักฐานอื่นตามที่คณะกรรมการสภาพนายความกำหนด

๒. การยื่นคำขอจดทะเบียนการประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ให้ยื่นคำขอดังต่อไปนี้

(๑) กรณีที่ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียน ณ สำนักงานทะเบียนที่สถานประกอบธุรกิจหรือสำนักงานแห่งใหญ่ของผู้ยื่นคำขอตั้งอยู่และให้ยื่นคำขอได้เพียงแห่งเดียวสำหรับผู้ประกอบธุรกิจแต่ละราย โดยในเขตกรุงเทพมหานครให้ยื่นคำขอที่สำนักงานทะเบียน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ในจังหวัดอื่นให้ยื่นคำขอที่สำนักงานทะเบียน ที่ทำการปกครองจังหวัด

(๒) กรณีที่ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนเป็นทนายความหรือสำนักงานทนายความ ให้ยื่นคำขอต่อคณะกรรมการสภาพนายความซึ่งทำหน้าที่นายทะเบียน ณ สภาพนายความ

๓. เมื่อนายทะเบียนได้รับคำขอจดทะเบียนการประกอบธุรกิจทวงถามหนี้พร้อมทั้งเอกสารและหลักฐานตามข้อ ๑ แล้ว ให้ตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของคำขอ หากคำขอดังกล่าวไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วนให้นายทะเบียนแจ้งผลการตรวจสอบให้ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนทราบภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันยื่นคำขอ พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาให้ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนแก้ไข หากพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าวแล้ว ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนไม่ดำเนินการแก้ไข ให้นายทะเบียนคืนคำขอแก่ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียน ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่าเอกสารและหลักฐานในการขอจดทะเบียนถูกต้องและครบถ้วนให้รับจดทะเบียนและออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนการประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ตามแบบ ทน. ๒ ให้แก่ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนไว้เป็นหลักฐาน

๕. หลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจทวงถามหนี้

ประกาศคณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้ เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๙ กำหนดว่า เมื่อได้จดทะเบียนการประกอบธุรกิจทวงถามหนี้แล้ว ผู้ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ต้อง

๑. จัดให้มีป้ายชื่อติดไว้ที่หน้าสถานที่ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้โดยเปิดเผยและมองเห็นได้ง่าย โดยป้ายชื่อต้องเขียนข้อความเป็นอักษรไทย แต่จะมีอักษรต่างประเทศกำกับไว้ท้ายหรือใต้ชื่ออักษรไทยก็ได้ และป้ายชื่อต้องมีคำว่า “สำนักงานประกอบธุรกิจทวงถามหนี้” ประกอบกับชื่อที่ได้จดทะเบียน และจะต้องไม่พ้องหรือมุ่งหมายให้คล้ายกับพระปรมาภิไธย หรือพระนามของพระราชินีหรือองค์รัชทายาท ไม่ซ้ำหรือพ้องกับชื่อสำนักงานอื่นที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วเว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากผู้ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ นั้น และต้องไม่มีคำหรือความหมายหยาบคาย

๒. ผู้ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ภายใต้ข้อกำหนดของกฎหมายว่าด้วยการทวงถามหนี้อย่างเคร่งครัดและตั้งอยู่บนความซื่อสัตย์ สุจริต และมีความรอบคอบระมัดระวัง

(๒) หนี้ที่ไปทวงถามนั้นจะต้องเป็นหนี้ที่ถึงกำหนดชำระแล้ว

(๓) แจ้งข้อมูลหรือเผยแพร่เอกสารใด ๆ ที่จำเป็นเกี่ยวกับหน้าที่ของผู้ทวงถามหนี้ต่อลูกหนี้หรือบุคคลซึ่งลูกหนี้ได้ระบุไว้เพื่อการทวงถามหนี้ รวมทั้งแจ้งสิทธิในการร้องเรียน ค่าธรรมเนียม หรือค่าใช้จ่ายในการทวงถามหนี้ เบี้ยปรับกรณีผิดนัดชำระหนี้แก่ลูกหนี้ที่ตนรับจ้างทวงถามหนี้ อย่างเท่าเทียมกัน

(๔) ให้คำแนะนำโดยไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง หรือปกปิดข้อมูลอันเป็นสาระสำคัญซึ่งอาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดได้

(๕) จัดทำบัญชีรายชื่อพร้อมตำแหน่งของพนักงาน และจัดให้มีระบบงานที่แสดงให้เห็นได้ว่าการแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละคน และส่งให้นายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันจดทะเบียนกรณีมีการเปลี่ยนแปลงให้ส่งรายการที่มีการเปลี่ยนแปลงให้นายทะเบียนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง

(๖) จัดทำบัตรประจำตัวพนักงานทวงถามหนี้โดยต้องระบุชื่อ - สกุล หมายเลขประจำตัวประชาชน รูปถ่าย ลายมือชื่อ สำนักงานที่สังกัดและให้มีติดตัวอยู่ในขณะกระทำการทวงถามหนี้

(๗) ในการกำหนดค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายใด ๆ ในการทวงถามหนี้ ให้ผู้ประกอบการธุรกิจทวงถามหนี้กำหนดให้สอดคล้องและไม่เกินอัตราที่คณะกรรมการกำกับกิจการทวงถามหนี้ประกาศกำหนด และให้ปิดประกาศไว้โดยเปิดเผย ณ สำนักงานของผู้ประกอบการธุรกิจทวงถามหนี้

(๘) อบรมและกำกับดูแลให้พนักงานปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการทวงถามหนี้

(๙) ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการกำกับกิจการทวงถามหนี้ประกาศกำหนด

๓. เก็บรักษาความลับของลูกหนี้ และไม่แจ้งหรือเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นหนี้ของลูกหนี้ให้แก่บุคคลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการทวงถามหนี้

๔. เก็บสำเนาหลักฐานการรับเงินจากลูกหนี้หรือบุคคลซึ่งลูกหนี้ได้ระบุไว้เพื่อการทวงถามหนี้ไว้เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถตรวจสอบได้

๕. ต้องจัดระบบช่องทางการรับเรื่องร้องเรียนให้ลูกหนี้หรือบุคคลซึ่งลูกหนี้ได้ระบุไว้เพื่อการทวงถามหนี้อย่างน้อยสองช่องทาง

๖. หลักเกณฑ์และวิธีการร้องเรียนเกี่ยวกับการทวงถามหนี้

ประกาศคณะกรรมการกำกับกิจการทวงถามหนี้ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเพื่ออำนวยความสะดวกในการร้องเรียนและการรับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการทวงถามหนี้ ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ กำหนดว่า “ผู้ร้องเรียน” หมายถึง ลูกหนี้หรือบุคคลอื่นที่ได้รับการปฏิบัติจากผู้ทวงถามหนี้ที่เป็นการขัดต่อกฎหมายว่าด้วยการทวงถามหนี้ที่ยื่นเรื่องร้องเรียนตามประกาศนี้ และ “เจ้าหน้าที่ผู้รับเรื่องร้องเรียน” หมายถึง ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่รับผิดชอบการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรับเรื่องร้องเรียนตามกฎหมายว่าด้วยการทวงถามหนี้

การร้องเรียนต่อคณะกรรมการกำกับกิจการทวงถามหนี้ประจำจังหวัด หรือคณะกรรมการกำกับกิจการทวงถามหนี้ประจำกรุงเทพมหานคร ผู้ร้องเรียนสามารถยื่นเรื่องร้องเรียนได้ที่

(๑) ที่ทำการปกครองจังหวัด

(๒) ที่ว่าการอำเภอ

(๓) สำนักงานสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง

(๔) กองบัญชาการตำรวจนครบาล

(๕) สถานีตำรวจ

(๖) สำนักงานนโยบายพัฒนาระบบการเงินภาคประชาชน สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

โดยผู้ที่ประสงค์จะร้องเรียนสามารถยื่นเรื่องร้องเรียนได้ทั้งเป็นหนังสือหรือร้องเรียนด้วยวาจา และการร้องเรียนจะกระทำด้วยตนเอง หรือมอบอำนาจให้ผู้อื่นซึ่งบรรลุนิติภาวะร้องเรียนแทนก็ได้ แต่ในกรณีที่มีการมอบอำนาจให้ร้องเรียนแทน ให้แนบหนังสือมอบอำนาจพร้อมสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้มอบอำนาจและผู้รับมอบอำนาจมาด้วย

การร้องเรียนเป็นหนังสือ ให้ลงลายมือชื่อผู้ร้องเรียนในหนังสือและมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(๑) วัน เดือน ปี ที่ยื่นเรื่องร้องเรียน

(๒) ชื่อและที่อยู่ของผู้ร้องเรียน

/ (๓) ชื่อและ...

- (๓) ชื่อและที่อยู่ของผู้ถูกร้องเรียน
- (๔) รายละเอียดข้อเท็จจริงของเรื่องร้องเรียน พร้อมเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง
- (๕) ความประสงค์ หรือเหตุผลในการร้องเรียน

การร้องเรียนด้วยวาจา ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับเรื่องร้องเรียนจัดทำหนังสือร้องเรียนโดยมีรายละเอียดตามสาระสำคัญที่มีในแบบการร้องเรียนเป็นหนังสือ แล้วอ่านให้ผู้ร้องเรียนฟังและให้ผู้ร้องเรียนลงลายมือชื่อ

ถ้าหนังสือร้องเรียนที่มีรายการครบถ้วนแล้ว เจ้าหน้าที่ผู้รับเรื่องร้องเรียนจะบันทึกเรื่องร้องเรียนตามแบบ รทหน.๑ และออกใบรับเรื่องร้องเรียนให้แก่ผู้ร้องเรียนไว้เป็นหลักฐาน พร้อมทั้งบันทึกเรื่องร้องเรียนลงในสารบบ แต่หากผู้รับเรื่องร้องเรียนเห็นว่าเรื่องร้องเรียนดังกล่าวยังมีเอกสารหลักฐานไม่ครบถ้วนเพียงพอ เจ้าหน้าที่ผู้รับเรื่องร้องเรียนต้องแจ้งให้ผู้ร้องเรียนทราบเพื่อยื่นเอกสารหลักฐานเพิ่มเติม หรือในกรณีขาดรายละเอียดข้อเท็จจริงที่ควรมี เจ้าหน้าที่ผู้รับเรื่องร้องเรียนต้องแจ้งให้ผู้ร้องเรียนทราบเพื่อชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติม

๗. หลักเกณฑ์การเปรียบเทียบปรับ

คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑๐๘๓/๒๕๕๘ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการเปรียบเทียบตามพระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ. ๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๘ กำหนดให้คณะกรรมการเปรียบเทียบกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย อธิบดีกรมการปกครองหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมการปกครองมอบหมาย พนักงานสอบสวนที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติมอบหมาย และพนักงานอัยการที่อัยการสูงสุดมอบหมาย และคณะกรรมการเปรียบเทียบจังหวัด ประกอบด้วย ปลัดจังหวัดหรือผู้ซึ่งปลัดจังหวัดมอบหมาย พนักงานสอบสวนที่ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดมอบหมาย และพนักงานอัยการที่อัยการจังหวัดซึ่งเป็นหัวหน้าที่ทำการอัยการจังหวัดมอบหมาย

ประกาศคณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้ เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์การเปรียบเทียบและระยะเวลาการชำระค่าปรับตามค่าเปรียบเทียบตามพระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ. ๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเปรียบเทียบปรับไว้ ดังนี้

๑. “ผู้ต้องหา” หมายถึง ผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการทวงถามหนี้ และถูกพนักงานสอบสวนส่งตัวมาเพื่อให้คณะกรรมการเปรียบเทียบทำการเปรียบเทียบ

“ผู้ถูกร้องเรียน” หมายถึง ผู้ที่ถูกร้องเรียนว่ากระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการทวงถามหนี้และคณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้ประจำจังหวัดหรือคณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้ประจำกรุงเทพมหานครพิจารณาแล้วส่งตัวมาเพื่อให้คณะกรรมการเปรียบเทียบทำการเปรียบเทียบ

๒. ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการทวงถามหนี้ที่เกิดขึ้น อ้างหรือเชื่อว่าได้เกิดขึ้นในจังหวัดใด ให้ทำการเปรียบเทียบและชำระค่าปรับที่กองบัญชาการตำรวจนครบาลหรือที่ทำการปกครองจังหวัดนั้น

๓. เมื่อคณะกรรมการเปรียบเทียบได้รับเรื่องขอให้พิจารณาเปรียบเทียบ ให้พิจารณาเปรียบเทียบให้แล้วเสร็จโดยไม่ชักช้า โดยต้องไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวันก่อนคดีนั้นจะขาดอายุความ

๔. คณะกรรมการเปรียบเทียบสามารถเปรียบเทียบคดีหรือเรื่องร้องเรียนที่ผู้ต้องหาหรือผู้ถูกร้องเรียนรับสารภาพและยินยอมให้เปรียบเทียบเท่านั้น

๕. คณะกรรมการเปรียบเทียบต้องพิจารณาเปรียบเทียบจากเอกสารหลักฐาน ดังต่อไปนี้

(๑) สรุปผลการสอบสวนในเบื้องต้นของพนักงานสอบสวนหรือสรุปรายงานการพิจารณาของคณะกรรมการกำกับการทวงถามหนี้ประจำจังหวัดหรือประจำกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี

(๒) บันทึกการจับกุม

(๓) บันทึกคำให้การของผู้กล่าวหาหรือผู้ร้องเรียน แล้วแต่กรณี

- (๔) บันทึกคำให้การของผู้ต้องหาหรือผู้ถูกร้องเรียน แล้วแต่กรณี
- (๕) พยานหลักฐานอื่นใดที่เป็นประโยชน์ต่อการพิจารณา โดยในการกำหนดเงินค่าปรับที่ผู้ต้องหาหรือผู้ถูกร้องเรียนจะพึงชำระ ให้คำนึงถึงความร้ายแรงแห่งพฤติกรรมที่กระทำผิดและข้อเท็จจริง ดังต่อไปนี้
- (๑) ความผิดเกิดขึ้นโดยความจงใจหรือความประมาทเลินเล่อ
 - (๒) พฤติการณ์แห่งความผิดเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการทวงถามหนี้ กฎกระทรวง ประกาศ หรือคำสั่งอันเป็นสาระสำคัญ
 - (๓) ระดับความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น
 - (๔) ความถี่ของการกระทำผิด
 - (๕) ประวัติการถูกลงโทษปรับทางปกครอง โทษทางอาญาของผู้กระทำผิด ตามพระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ. ๒๕๕๘

ทั้งนี้ คณะกรรมการเปรียบเทียบต้องกำหนดระยะเวลาให้ผู้ต้องหาหรือผู้ถูกร้องเรียน นำเงินค่าปรับมาชำระ โดยต้องไม่เกินสิบห้าวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบปรับ

๖. เมื่อผู้ต้องหาหรือผู้ถูกร้องเรียนชำระเงินค่าปรับภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้ว ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบออกใบเสร็จรับเงิน โดยให้ผู้ต้องหาหรือผู้ถูกร้องเรียนลงลายมือชื่อที่ตอนล่างของใบเสร็จรับเงินและที่สำเนาใบเสร็จรับเงิน พร้อมทั้งส่งมอบใบเสร็จรับเงินต้นฉบับให้แก่ผู้ต้องหาหรือผู้ถูกร้องเรียน

การชำระค่าปรับ ผู้ต้องหาหรือผู้ถูกร้องเรียนจะชำระผ่านผู้ประกอบการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ และเมื่อผู้ต้องหาหรือผู้ถูกร้องเรียนได้ชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีนั้นเป็นอันเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๗. คดีใดที่คณะกรรมการเปรียบเทียบดำเนินการเปรียบเทียบแล้วไม่เป็นผล หรือพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นความผิดที่ไม่สามารถเปรียบเทียบได้ หรือเห็นว่าไม่ควรเปรียบเทียบ ให้ส่งเรื่องไปยังพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

กลุ่มกฎหมายและระเบียบ ๒
ส่วนงานนิติการ สำนักการสอบสวนและนิติการ
กรมการปกครอง